

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีนโยบายปฏิรูปหลักสูตรอาชีวศึกษาให้มีการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษา ในลักษณะการบูรณาการความรู้และทักษะวิชาชีพ ทั้งในระหว่างประเภทวิชา หรือสาขาวิชา กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้เรียนงานวิชาชีพจากสภาพการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 20 ที่ได้กำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยดำเนินการพัฒนาและจัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ซึ่งมีลักษณะพิเศษโดยเน้นความต้องการ (demand driven) และมาตรฐานสมรรถนะอาชีพเป็นหลัก มีการวิเคราะห์อาชีพอย่างจริงจัง เพื่อกำหนดบทบาทและลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติให้ออกมาเป็นรูปแบบของมาตรฐานรายวิชา ซึ่งรายวิชาต่าง ๆ จะมีจุดประสงค์ มาตรฐานและคำอธิบายรายวิชาครอบคลุมความรู้ ทักษะ เจตคติและกิจนิสัย โดยนักศึกษาทุกระดับจะต้องมีเวลาเรียนด้วยการปฏิบัติจริง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2546, หน้า15-16) โดยเริ่มใช้หลักสูตรตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 เป็นต้นมาเป้าหมายการจัดการอาชีวศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 เน้นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี ให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพ ในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้การอาชีวศึกษาจึงเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม เพราะความเจริญของประเทศต้องเริ่มจากพื้นฐานของการประกอบอาชีพ ซึ่งส่งผลต่อการสร้างผลผลิต รายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ดังนั้น ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งคือ การที่ผู้สำเร็จการศึกษาไม่ว่าจะเข้ารับการศึกษาในรูปแบบในระบบ นอกกระบบ และหรือแบบทวิภาคี ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 มีความรู้ทางด้านวิชาการ สามารถประกอบอาชีพหรือสามารถทำงานได้จริง รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน มาตรฐานการปฏิบัติงานเทียบโอนความรู้และประสบการณ์งานอาชีพ (สำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2551, หน้า 2)

หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเป้าหมายของหลักสูตร เปรียบเสมือนแบบแปลนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรกล่าวว่า วัตถุประสงค์ที่ต้องการมีอะไรบ้าง จะใช้อะไรเป็นวัสดุอุปกรณ์จะสอนอย่างไรจัดเตรียมการสอนอย่างไร เพื่อช่วยในด้านการเรียนการสอน หลักสูตรจึงมีความสำคัญเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการเป็นแนวทางในการปฏิบัติของครูที่จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ ความประพฤติ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ (ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์, 2542, หน้า 39) การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผน การจัดการเรียนการสอนทุกประเภทเพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้และต้องวางแผนประเมินผลเพื่อให้ทราบว่า การเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนนั้นได้บรรลุตามความมุ่งหมายหรือไม่ หลักสูตรที่ดีจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครองประเทศตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ (กาญจนา คุณารักษ์, 2540, หน้า 291) สิ่งที่จะชี้ว่าคุณค่าของหลักสูตรมีคุณภาพดี หรือไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย คือ การประเมินผลหลักสูตร การประเมินหลักสูตรทำให้ทราบปัญหาและแนวทางแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่จำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตร เพราะการประเมินทำให้ทราบว่า หลักสูตรนั้นมีคุณค่าเป็นอย่างไร เหมาะสมกับสภาพสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และการปกครองของประเทศหรือไม่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (กาญจนา คุณารักษ์, 2540, หน้า 271) ดังนั้น หลักสูตรจึงควรได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ ๆ การประเมินหลักสูตรจะทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรชัดเจนขึ้น อีกทั้งการประเมินหลักสูตรจะเป็นตัวบ่งชี้ว่า หลักสูตรควรมีการปรับปรุงแก้ไขส่วนใดบ้าง ในการจัดหลักสูตรนั้นไม่มีหลักสูตรใดที่จัดได้อย่างสมบูรณ์ โดยไม่ต้องมีการปรับปรุงเมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรควรมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย แต่จะเปลี่ยนแปลงไปในรูปใดหรือขั้นตอนใดหรือเวลาใดจะต้องมีข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจเมื่อเป็นเช่นนั้น การประเมินหลักสูตรเป็นระยะ ๆ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผลจากการประเมินหลักสูตรจึงเป็นข้อมูลในการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการตรวจสอบข้อมูล จากการวัดแ่งมุมต่าง ๆ ของ สิ่งทีประเมินนำมาพิจารณาร่วมกันและสรุปได้ว่า คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นมีคุณภาพได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือปรับปรุงแก้ไข (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2527, หน้า 7) จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับใดก็ตามจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการประเมินหลักสูตรเพื่อการพัฒนาต่อไป

วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนหลายหลักสูตร อาทิเช่น หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยได้รับนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการในการกระจายอำนาจทางการศึกษาออกไปสู่กรมต่าง ๆ และส่วนภูมิภาคหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของกรมอาชีวศึกษาให้สถานศึกษาในสังกัด สามารถสร้าง

หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันขึ้นมาใช้เองได้ โดยการขออนุมัติหลักสูตรจากประธานคณะกรรมการ อาชีวศึกษาจังหวัด เพื่อให้มีความคล่องตัวในการขออนุมัติหลักสูตรขึ้นมาใช้เองในแต่ละจังหวัด เปิดทำการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา ในปี พ.ศ. 2537 ได้มีการเปิดสอนหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ จนถึงปัจจุบัน มีสาขาวิชาที่เปิดจัดการเรียนการสอน ได้แก่ สาขาวิชา งานยานยนต์ สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ สาขาวิชาช่างกลโรงงาน สาขาวิชาการบัญชี และสาขา วิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี เปิดทำการเรียนการสอน ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ.2549 มีผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไปแล้วจำนวน 105 คน จากการที่ ได้ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชา บริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี มาได้ระยะหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่มีการประเมินหลักสูตรที่จัดให้นักศึกษาได้เรียนที่ผ่าน มานั้น มีสภาพปัญหาอย่างไร สื่อการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน มีความ สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาหรือสถานประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าทำงานหรือ ทำงานอยู่ก่อนแล้ว มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคม เศรษฐกิจหรือไม่ จากปัญหา ดังกล่าวข้างต้น การดำเนินการติดตามผลที่ผ่านมายังไม่ได้ทำเป็นทางการ ดังนั้น การที่จะได้ ข้อมูลอย่างสมบูรณ์และครอบคลุม จำเป็นต้องอาศัยการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ เพื่อ นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการนำเสนอผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชา บริหารธุรกิจ สาขางาน การบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญในการประเมิน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจสาขางาน การบัญชีวิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี จึงได้ศึกษาทฤษฎีการประเมิน หลักสูตรในรูปแบบต่าง คือ 1) รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler Model) เป็นการเปรียบเทียบ สิ่งที่ผู้เรียนสามารถกระทำได้จริงหลังการเรียนการสอน 2) รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake) เป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยืดหยุ่นเป็นหลัก 3) รูปแบบการประเมินของสคริฟเวน (Scriven Model) เป็นการประเมินในการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและผลกระทบท การประเมินหลักสูตร 4) รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam Model) เป็นการประเมิน ที่ให้รายละเอียดครอบคลุมทั้งระบบ ตั้งแต่ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้นด้านกระบวนการและ ด้านผลผลิต และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) เช่น ธนวรรณ จารุไพบูลย์ (2550, บทคัดย่อ) ประเมินหลักสูตรพุทธศาสนบัณฑิต พุทธศักราช 2542 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สาขาวิชาพระพุทธศาสนา คณะพุทธศาสตร์ : กรณีศึกษาห้องเรียนเรียนวัดพิบูลทอง จังหวัดสิงห์บุรีใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัย เบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคือ แบบสอบถาม และ จันทิมา หิรัญอ่อน (2552, บทคัดย่อ) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ดำเนินการประเมินโดยใช้รูปแบบชิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม(Stufflebeam) คือ ประเมิน ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม จะเห็นได้ว่าการประเมินโดยใช้รูปแบบชิป (CIPP Model) เป็นการประเมินที่มีระบบแบบแผนชัดเจน ผลการประเมินสามารถนำไปเป็นข้อมูลให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณาตัดสินใจได้อย่างสมเหตุสมผล จึงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่ารูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ให้ สารสนเทศเพื่อการวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงหลักสูตร ทันทีและยังเป็นรูปแบบการประเมินที่ช่วยในการพัฒนาและการบริหารหลักสูตรตลอดจนการ กำหนดอนาคตของหลักสูตร จึงกล่าวได้ว่ารูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) เป็นรูปแบบ การประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรและประกันประสิทธิผลของหลักสูตรได้เป็นอย่างดี (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2541, หน้า 170-172)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP (CIPP Evaluation Model) ของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) มาใช้เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่าง บรรหารแจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรีโดยการประเมินปัจจัยทั้ง 4 ด้านของหลักสูตร ได้แก่ 1) ด้านบริบท ประเมินจุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัย เบื้องต้น ประเมินเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู คุณลักษณะของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนและ สถานที่เรียน 3) ด้านกระบวนการ ประเมินการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล 4) ด้านผลผลิต ประเมินคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานและ คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการพิจารณา ตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหารแจ่มใส จังหวัด สุพรรณบุรี ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบท (context evaluation) ของหลักสูตรเกี่ยวกับจุดประสงค์ของ หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตร
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้น (input evaluation) ของหลักสูตรเกี่ยวกับคุณลักษณะ ของผู้สอน คุณลักษณะของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน และสถานที่เรียน

3. เพื่อประเมินกระบวนการ (process evaluation) ของหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล

4. ด้านผลผลิต (product evaluation) ของหลักสูตรเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานและคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นข้อมูลในการใช้ประกอบพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรีให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. เป็นข้อมูลสำหรับครูผู้สอนวิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี ได้มีการปรับปรุงกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

3. เป็นข้อมูลในการพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะวิชาชีพ และมีจรรยาบรรณที่ดีในการปฏิบัติงาน

4. เป็นแนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ประเมินหลักสูตรอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยครูผู้สอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี จำนวน 10 คน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 40 คน ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี ปีการศึกษา 2549 - 2554 จำนวน 105 คน และหัวหน้าสถานประกอบการของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 - 2554 จำนวน 105 คนรวมทั้งสิ้น 260 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.2.1 ครูผู้สอนประจำสาขาวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี จำนวน 6 คน

1.2.2 นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 18 คน

1.2.3 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี ปีการศึกษา 2549-2554 จำนวน 105 คน

1.2.4 หัวหน้าสถานประกอบการที่ผู้สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2549–2554 จำนวน 105 คน

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 234 คน

2. ขอบเขตของเนื้อหา

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินโดยใช้แบบการประเมินแบบ (CIPP Modle) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebear) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านบริบท (input evaluation) ได้แก่ จุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร

2.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น (input evaluation) ได้แก่ คุณลักษณะของครูคุณลักษณะของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนและสถานที่เรียน

2.3 ด้านกระบวนการ (process evaluation) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

2.4 ด้านผลผลิต (product evaluation) ได้แก่ พฤติกรรมการทำงานและคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

3. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการประเมินในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรหมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักศึกษาทางด้าน การจัดการเรียนการสอน เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถทักษะวิชาชีพ นำไปใช้ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข ในที่นี้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชีของวิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย โครงสร้างของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 89 หน่วยกิต แบ่งเป็นหมวดวิชาสามัญ จำนวน 21 หน่วยกิต หมวดวิชาชีพ จำนวน

58 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี จำนวน 6 หน่วยกิต และฝึกงาน จำนวน 4 หน่วยกิต รวม 89 หน่วยกิต

การประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณาตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพของหลักสูตรว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศในการค้นหาข้อบกพร่องของหลักสูตร คุณภาพของผู้เรียนตลอดจนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและประเมินคุณภาพของผู้เรียนว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP (CIPP Evaluation Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้านดังนี้

1. ด้านบริบท (contextevaluation) หมายถึงการประเมินสภาพแวดล้อมลักษณะทั่วไปของหลักสูตร ความต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นพื้นฐานของหลักสูตรเพื่อนำไปสู่การกำหนดหลักการและเหตุผลในการนำมากำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร ในการวิจัยครั้งนี้ประเมินเกี่ยวกับ 1) จุดประสงค์ของหลักสูตร 2) โครงสร้างหลักสูตร 3) เนื้อหาวิชาของหลักสูตร

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (input evaluation) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆที่ใช้ในการดำเนินงาน หรือ ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ที่จะเป็นตัวกำหนดวิธีการที่จะนำไปใช้ปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการ ในการวิจัยครั้งนี้ประเมินเกี่ยวกับ 1) คุณลักษณะของครู 2) คุณลักษณะของผู้เรียน 3) สื่อการเรียนการสอน 4) สถานที่เรียน

3. ด้านกระบวนการ (process evaluation) หมายถึงการเตรียมแผนการสอนไว้ล่วงหน้า ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ มุ่งสอนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินเกี่ยวกับ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การวัดและประเมินผล

4. ด้านผลผลิต (product evaluation) หมายถึง การประเมินคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยพิจารณา 1) พฤติกรรมการทำงาน 2) คุณภาพการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

สาขางานการบัญชี หมายถึง หลักสูตรที่ใช้เปิดสอนในวิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร - แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษามีมาตรฐานวิชาชีพทางด้านการบัญชี สามารถบันทึกบัญชีเกี่ยวกับงานบัญชีการเงิน งานบัญชีชั้นกลาง งานบัญชีชั้นสูง งานบัญชีต้นทุน และงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนการจัด ควบคุม และพัฒนาคุณภาพของงานบัญชีที่อยู่ในความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้สอนที่สอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชีวิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย ครูประจำสาขาวิชาและครูผู้สอนตามหลักสูตร

นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจ สาขางานการบัญชี ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี

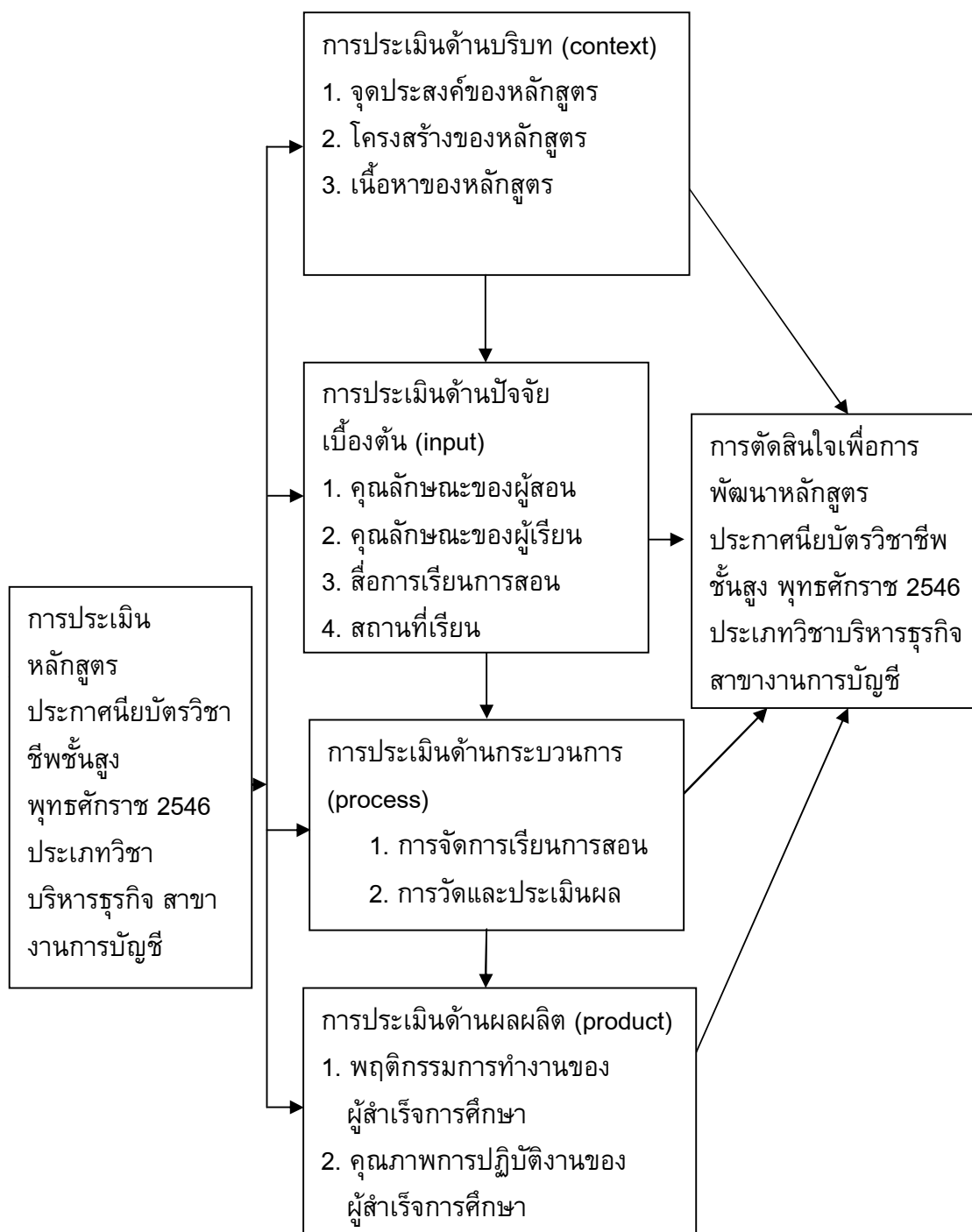
ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง บุคคลที่จบการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจสาขางานการบัญชี ระหว่างปีการศึกษา 2549 - 2554 วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี

หัวหน้าสถานประกอบการ หมายถึง หัวหน้างาน ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาที่เข้าไปทำงานในสถานประกอบการทั้งในภาครัฐและเอกชน

ผลผลิต หมายถึง คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยพิจารณาจากพฤติกรรมการทำงาน และคุณภาพการปฏิบัติงานของนักศึกษาที่เรียนครบตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจสาขางานการบัญชี ผ่านเกณฑ์การวัดผลที่กำหนดไว้ และเข้าทำงานในสถานประกอบการ

วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส จังหวัดสุพรรณบุรี หมายถึงสถาบันการศึกษาวิชาชีพของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับต่ำกว่าระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาชีพต่างๆหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน และเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทบริหารธุรกิจสาขางานการบัญชี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย